

NIEUWSBRIEF . 20

24 December 2018.

Beste donateurs & sympathisanten,

Het is lang niet de eerste keer dat we met Bollé Bollé voor een grote uitdaging stonden. De voorbije 11 jaar hebben we immers met de regelmaat van de klok onze grenzen wel eens letterlijk of figuurlijk verlegd. Maar de uitdaging waar we het voorbije jaar voor stonden, was er toch alweer eentje van de overtreffende trap. De missie? Een container van ruim 26 ton vol met solar materiaal vanuit Ninove, België tot in Igunga, Tanzania krijgen. Aan boord onder meer 163 zonnepanelen, 450 energiezuinige ledverlichtingsarmaturen, ruim 13.000kg aan onderhoudsvrije batterijen en meer dan 8 kilometer nieuwe voedingskabels. De container, met een straatwaarde om lichtjes duizelig van te worden, dient eerst 17.500km over zee af te leggen om vervolgens de laatste 810km per oplegger af te werken. En oja, eens het materiaal in Igunga is aangekomen, zou het ook fijn zijn als alles samen met de lokale bouwploeg geïnstalleerd geraakt in onze twee scholen in Igunga en het hospitaaltje van Mwanzugi.

Eerlijk: het heeft heel wat meer dan bloed, zweet en tranen gekost. Een telefoontje of honderd en een handvol slapeloze nachten bijvoorbeeld. Vier weken lobbywerk in de haven van Dar es Salaam en ongeziene hoeveelheden Afrikaans geduld. Uren reken- en tekenwerk. Stalen zenuwen bij momenten. En vooral: een fantastisch team hier en een bouwploeg waarvoor geen uitdaging te groot is daar.

Het is dan ook met enige trots dat we kunnen melden dat de eerste van drie geplande solar installaties in Igunga intussen een feit is. Al jarenlang wordt het Tanzaniaanse platteland geteisterd door stroompannes. Zeker op het einde van het lange droge seizoen en bij het begin van het regenseizoen zijn pannes meer regel dan uitzondering. De reden is simpel: Tanzania is immers voor het grootste deel van zijn energie afhankelijk van waterkrachtcentrales. Wanneer de stuwmuren aan het einde van het droge seizoen leeg geraken, is er bij gevolg ook te weinig stroom. Bovendien is de vraag naar elektriciteit de laatste 10 jaar exponentieel toegenomen. Toen Bollé Bollé opgericht werd in 2007 was het aantal huizen met een elektriciteitsaansluiting in Igunga stad nog op twee handen te tellen. Ondertussen heeft zeker 75% van de bevolking in de stad een aansluiting, maar kan de Tanzaniaanse netbeheerder die snel toegenomen stroomvraag niet volgen.

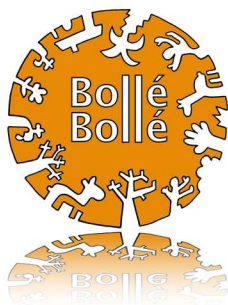
Het spreekt voor zich dat die stroompannes een grote impact hebben op het dagelijkse leven op onze internaatscholen en in het ziekenhuisje van Mwanzugi. Alles samen zitten er immers meer dan 1.000 leerlingen op de internaten van onze lagere en secundaire school. Bij elke stroompanne valt het gewone leven stil en waren onze leerlingen tot nu toe aangewezen op zaklampen. Helaas zijn de verkrijgbare zaklampjes in Tanzania van bedenkelijke Chinese makelij en gaan de batterijen bedroevend kort mee. Gevolg: elk jaar weer een massa aan gebruikte batterijen die bij gebrek aan alternatief op het plaatselijke stort belanden. Dat kan duurzamer, dacht pater Bolle 8 jaar geleden al. Toen Bolle's

scholen vorig jaar volledig klaar waren zoals hij ze destijds gedroomd had, was het dus tijd voor de realisatie van zijn volgende droom: duurzame energie voor zijn twee scholen en hospitaaltje.

Gemiddeld gesproken schijnt de zon in Igunga immers 8u30 per dag. Dat is bijna dubbel zoveel als in Vlaanderen, waar we het met gemiddeld 4u20 per dag moeten doen. Aan zon geen gebrek dus. De grote uitdaging is echter om alle zonne-energie tijdelijk te kunnen opslaan. We hebben de duurzame energie immers

Bollé Bollé - Ontwikkelingshulp die mensen in hun waarde laat groeien

fiscaal aftrekbare giften vanaf 40 euro/jaar via Leraars zonder Grenzen: BE48 5230 8027 2427 - BIC: TRIOBEBB met mededeling "Gift aan LzG - Bollé Bollé VZW"
of niet-fiscaal aftrekbare giften via rekeningnummer KBC IBAN: BE35 7340 2236 1337 - BIC: KREDBEBB met mededeling naar keuze

vooral 's avonds en 's nachts nodig, en in het geval van een stroompanne. Vandaar dat elke installatie behalve uit 40 tot 60 zonnepanelen en een groot aantal energiezuinige ledverlichtingsarmaturen ook telkens uit een stevige batterijbank bestaat. Om de duurzaamheid ook op lange termijn te garanderen, werd er gekozen voor onderhoudsvrije gel-accu's met een voorziene levensduur van minimum 10 jaar. En ook de ledverlichting moet met een levensverwachting van minimum 35.000 branduren de eerste 12 jaar niet meer vervangen worden.

Maar voor we die eerste lamp konden vervangen, wachtte er ons dus eerst nog een betrekkelijk grote uitdaging: al het materiaal ter plaatse krijgen. Ziehier een overzichtje uit ons Bollé Bollé dagboek van de voorbije 9 maanden:

- Woensdag 21 maart 2018: Na maanden van technische berekeningen, offertevergelijkingen, een eindeloze lijst bestellingen, bijhorende betalingen ("Geld moet rollen," zei pater Bolle altijd) en evenveel leveringen is het vandaag eindelijk zover: tijd om alles in de container te laden. De vertrekdatum vanuit de haven van Antwerpen ligt immers al weken vast en om zondag te kunnen vertrekken per boot, moet de container absoluut vandaag geladen zijn. Helaas is de levering van onze 96 loodzware batterijen de voorbije weken al enkele keren uitgesteld. De stalen zenuwen komen een eerste keer van pas. Terwijl er om 8u 's ochtends in Ninove een ploeg van 5 man klaar staat om de container in te laden, krijgen we telefoon. De vrachtwagen met onze 13 ton aan batterijen is gisteren in Duitsland vertrokken, maar staat nog in de file in Antwerpen. En laat die batterijen nu net het eerste zijn wat in de container moet. De ploeg van Bollé Bollé vrijwilligers blijft echter niet bij de pakken zitten en begint alvast zoveel mogelijk voor te bereiden. Wanneer de vrachtwagen om 10u eindelijk arriveert, staat alles dan ook netjes klaar en wordt er met man en macht gewerkt om in totaal 23 ton aan solar materiaal tegen ongeziene snelheid in te laden. En met succes: om 17u is de container tot de nok gevuld en wordt de oplegger op de weegbrug gereden. Die toont 26.420kg. Oef, het is gelukt! We werpen nog een laatste blik op de container en sluiten hem netjes af met twee zware hangsloten. See you in Tanzania!

- Maandag 26 maart 2018: Na enkele slapeloze nachten omwille van last-minute douaneformaliteiten in de haven, verlaat onze container met een dagje vertraging de haven van Antwerpen. Op 30 april zal de boot aanmeren in Dar Es Salaam. Of dat was toch het plan.

- Zaterdag 7 april 2018: De boot heeft de voorbije twee weken al twee dagen vertraging opgelopen. Op zich allemaal niet zo erg, ware het niet dat er bij aankomst van de container een ploeg van Bollé Bollé in Tanzania klaar zal staan om de container op te halen en de solar-installatie op de lagere school op te starten. De vertraging mag dus niet teveel meer uitlopen, anders dreigt onze planning in het water te vallen. Bovendien lijkt de bijhorende papierhandel voor de douaneformaliteiten in Tanzania ook niet bepaald vlot te verlopen. Wij branden nog een kaarsje.

- Vrijdag 13 april 2018: 'Ieder succesvol project lijkt halverwege op een ramp' verschijnt als spreuk van de dag op ons computerscherm. Toeval bestaat niet.

- Vrijdag 27 april 2018: Onze subsidieaanvraag van de provincie Vlaams-Brabant voor dit grote solar project is goedgekeurd. Na alle tegenslagen van de afgelopen maanden kunnen we een extra duwtje in de rug wel gebruiken om de moed niet helemaal te verliezen. Gezien de reeds opgelopen

vertragingen herbekijken we met die nieuwe portie moed voor de zoveelste keer de planning en nemen we het zekere voor het onzekere. We boeken onze geplande vluchten om. Drie weken relaxen op Zanzibar (lees: parelwitte stranden, appelblauwzeegroen water en cocktails uit kokosnoten) klinkt aanlokkelijk, maar we zouden toch liever in Igunga het licht laten schijnen.

- Donderdag 3 mei 2018: De boot met onze container ligt sinds vanmorgen te wachten voor de kust van Mombasa. Dat is de laatste haven die ons containerschip moet aan doen vooraleer hij richting bestemming Dar es Salaam vaart. Dankzij de wondere wereld der techniek kunnen we de boot online op de voet volgen. En dat doen we bijgevolg ook. Met de regelmaat van de klok.

- Zaterdag 5 mei 2018: We hebben geen geluk: het is momenteel bijzonder druk in de haven van Mombasa en het duurde uiteindelijk 2 dagen vooraleer onze boot zojuist is kunnen aanmeren. De rederij meldt ons alvast dat het ook voor de haven van Dar es Salaam aanschuiven is geblazen. Onze boot zal allicht ook daar minstens 2 dagen voor anker moeten gaan liggen vooraleer hij kan aanleggen tegen de loskade. Nadien zou het nog 4 tot 5 dagen duren om de douaneformaliteiten af te ronden en nog eens 2 dagen voor het lokale transport. Als alles volgens plan verloopt, komt de container dan met 10 dagen vertraging op 17 mei aan in Igunga. Onze technische ploeg zal dus noodgedwongen enkele dagen moeten wachten in Igunga vooraleer ze van start kunnen gaan. En alsof dat nog niet genoeg is, worden we nog voor de container in Tanzania is aangekomen, al belaagd met boetes wegens te laat afgeleverde certificaten. Ook dat voorspelt dus weinig goeds.

- Donderdag 10 mei 2018: Op de online kaart waarop we de boot kunnen volgen, staat het stipje in de Dar Es Salaam. Hij is aangekomen! Ondanks de vertraging is ons kinderlijk enthousiasme nog groter dan destijds bij de jaarlijkse inkomst van de Goedheilige man en zijn boot uit Spanje.

- Zaterdag 12 mei 2018: Deel 2 en 3 van onze technische ploeg is in Igunga gearriveerd en samen met onze Tanzaniaanse ploeg worden op de lagere school alle voorbereidingen getroffen op meteen na aankomst van de container van start te kunnen gaan: rolstellingen worden gebouwd om de lichtarmaturen en kabels te monteren, sleuven voor de voedingskabels worden gegraven, de ramen van de solar store worden alvast toegemetsd, enzovoort.

- Maandag 14 mei 2018: Ook in de haven van Dar es Salaam wordt er hard gewerkt. Telkens als alle douaneformaliteiten en dito taksen betaald lijken te zijn, ontpopt zich wel ergens een nieuwe regel en/of boete. De inklaringsagent en douanebeambten hebben begrepen dat we haast hebben en hopen nog een extra graantje te kunnen meepikken. Maar we houden het been stijf en weigeren elke betaling waarvoor we geen officieel betalingsverzoek ontvangen. Na dagen wachten en aandringen, blijken sommige betalingen ineens dan toch niet meer nodig. Dit ruikt naar corruptie. We contacteren de Belgische ambassade in Tanzania, maar zij kunnen naar eigen zeggen ook niet veel doen om onze container sneller uit de haven te krijgen. Er zit weinig anders op dan te wachten. De komende twee weken vullen zich met loze beloftes, honderden telefoons en achteruitgeschoven plannings. Tot tweemaal toe verzekert de inklaringsagent ons dat onze container op een oplegger klaar staat om de haven te verlaten. Tot tweemaal toe blijkt dat twee dagen later niet waar te zijn. Terwijl de werkdagen van onze Belgische technische ploeg in Igunga wegtikken, proberen we de moed niet te verliezen en leren we dat "morgen" naar Afrikaanse normen een oneindig rekbaar begrip is.

- Dinsdag 29 mei 2018: Een hoogdag! Na oneindig veel onderhandelen en wéken geduld is onze container dan toch eindelijk zonder financiële toegevingen van onze kant vrijgegeven. Morgenochtend vertrekt hij per oplegger vanuit Dar es Salaam naar Igunga. Hoera!

- Woensdag 30 mei 2018: Wanneer we in de late namiddag contact opnemen met de vrachtwagenchauffeur blijkt dat hij nog maar net de haven is uitgereden. Hij belooft om 's avonds na de files rond Dar es Salaam te vertrekken.

- Vrijdag 1 juni 2018: Na een dag zonder nieuws blijkt de vrachtwagen in panne te staan op amper 100 km van Dar es Salaam. Nog 710 km aan een maximumsnelheid van 45km/u en drie pannes te gaan tot Igunga.

- Zondag 3 juni 2018: Na 70 reisdagen rijdt de vrachtwagen met onze blauwe container onder escorte van onze eigen ploeg ter plaatse en onder luid gejuich van een welkomstcomité de schoolpoort van de lagere school binnen. Met 25 dagen vertraging kunnen we ein-de-lijk zeggen: mission accomplished!

Vanaf dan gaat alles in een stroomversnelling. Met de beste ploeg van de wereld wordt de container in minder dan 5 uur uitgeladen, wordt de container ter plaatse van de vrachtwagen gehaald (dat ook dat geen sinecure was, kan u zien in een filmpje op onze Facebookpagina), worden de eerste 40 zonnepanelen en 24 batterijen samen met de bijhorende omvormer en laadregelaars geïnstalleerd en brandt op 12 juni al de eerste lamp op zonne-energie! Bij de terugkeer van onze technische ploeg is de eerste fase van de installatie op de lagere school afgerond. Meer dan 400 lopende meter nieuwe, dikke voedingskabels zitten in de grond en het hele systeem is operationeel. Daarnaast zijn de eetzaal, keuken en berging van de lagere school alvast voorzien van nieuwe, duurzame en energiezuinige ledverlichtingsarmaturen. Daar gaat het licht bij een stroompanne vanaf nu nooit meer uit. Tot grote vreugde van de schoolkinderen en leerkrachten. Het licht is ook

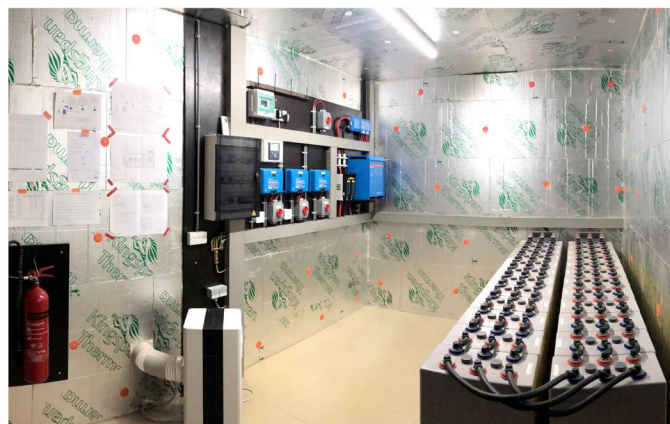
helderder dan ooit tevoren. "Precies of het is nog namiddag", zegt één van de kinderen enthousiast. Spontaan ontstaat er een feest. De hele avond lang wordt er gezongen en gedanst in de eetzaal. Geluk om eenvoudige dingen is van het mooiste wat er is. We worden overspoeld door onbetaalbare hoeveelheden dankbaarheid en zijn op slag alle moeilijkheden van de voorbije weken vergeten.

- Maandag 30 juli 2018: Zes weken na de opstart van de eerste installatie zijn de eerste 1000 kWh zonneopbrengst een feit. Lang leve de zon!

- Woensdag 7 november 2018: Start van de tweede fase op de lagere school. De Belgische en Tanzaniaanse ploeg zijn na de intense weken in juni zo op elkaar ingespeeld dat het afwerken van de installatie op de lagere school in een sneltempo verloopt. Amper zeven dagen na aankomst zijn nu ook alle slaapzalen en het administratief gebouw van de school voorzien van nieuwe verlichting en stopcontacten. Alles samen goed voor meer dan 1,6 kilometer aan nieuwe kabels, 140 ledverlichtingsarmaturen en 16 stopcontacten. De zon levert hier vanaf nu gemiddeld zowat 50 kilowatt per dag aan zonne-energie. Op jaarbasis zorgen de 40 zonnepanelen zo voor meer dan 18.000 kilowatt aan duurzame energie. Dat is het equivalent van 5 doorsnee gezinnen in Vlaanderen. En vooral: dankzij de batterijbank hebben de leerlingen vanaf nu nooit meer last van de stroompannes.

- Woensdag 14 november 2018: Zonder aarzelen wordt met man en macht alle nodige solar materiaal naar onze secundaire meisjesschool verhuisd. Een stevig werkje als je weet dat elk van de 24 benodigde batterijen voor dit project maar liefst 240kg per stuk weegt. Om nog maar te zwijgen van de bobijnen met voedingskabels waarvan er sommigen meer dan 500kg wegen. Maar alweer bleek er geen werk te groot voor onze plaatselijke bouwploeg. In Tanzania hebben ze echt geen heftruck of pneumatische hulpmiddelen nodig. "Umoja ni nguvu," zeggen ze dan gewoon. Eendracht maakt hier letterlijk macht. Dat het harde werkers zijn, wisten we natuurlijk al. Maar als we één ding van onze Tanzaniaanse vrienden geleerd hebben het voorbije jaar, dan is het wel dat niets onmogelijk is. Met ongelooflijk gemak vinden ze voor alles een oplossing en voor de projecten van pater Bolle gaan de locals nog steeds door het vuur.

In de twee weken die volgen op de verhuis zet onze Belgische en Tanzaniaanse bouwploeg dan ook alweer alles op alles om de solar installatie op de secundaire school zo goed mogelijk te laten opschieten. Bij vertrek van de technische ploeg is de solar store volledig ingericht en zitten er ook hier meer dan 600 lopende meter nieuwe voedingskabels tussen de verschillende gebouwen in de grond. De grootste van de drie eetzaal is alvast voorzien van nieuwe verlichting en werd aangesloten op de nieuwe installatie. Voorlopig wordt de batterijbank van dit project nog gewoon geladen met stroom van het Tanzaniaanse elektriciteitsnet. Vermits het verbruik beperkt is tot één eetzaal, kunnen ze zo gemakkelijk enkele dagen overbruggen tijdens een stroompanne. Daarnaast werd er al een nieuw afdak gebouwd voor het administratief gebouw waarop de 60 zonnepanelen voor dit project moeten komen. Ook op deze school kijken de leerlingen en leerkrachten dus nu al uit naar het volgende bezoek van de ploeg waarbij de installatie afgewerkt zal worden zodat het ook hier, zoals gezegd wordt op de lagere school, nooit meer donker zal zijn.

Naast de solar installatie werd er ook op andere vlakken hard gewerkt. In België zorgden verschillende vastenacties in scholen, ons jaarlijks moederdagontbijt, de 10e editie van de trappistenavond, de verkoop van ons eigen, speciaal gebrouwen bier "Blonde Bollé Bollé", een benefietconcert van het WOSHkoor, de kerstmarkt in Schiplaken en andere warme acties voor de nodige nieuwe fondsen. Fondsen die we maar al te graag in Tanzania investeren in kleinschalige projecten. Zoals in de bouw van een nieuw sanitair blok op onze lagere school, in verfwerken op onze twee scholen of in het weeshuis van mama Alvera. Naast de jaarlijkse steun voor voedsel en het vervoer van de weeskinderen naar onze scholen, werd ook in het weeshuis van mama Alvera gestart met enkele bouwwerken. Zo bouwt de plaatselijke aannemer momenteel een muur als afsluiting rond het slaapzalengebouw dat vorig jaar in gebruik genomen werd en werkt hij ook aan twee kleine gebouwen voor nieuwe toiletten (één voor de kinderen en één voor de leerkrachtenwoningen). Kim en Bas, een jong koppel dat sinds augustus met hun Landrover Defender onderweg is van Keerbergen naar Cape Town, passeerden in november in Igunga en beslisten na een eendaags bezoek aan mama Alvera en haar kinderen hun spaarpot met ingezamelde centjes voor een goed doel te schenken aan mama Alvera. Bovendien ruilden ze een week Zanzibar van hun verblijf in Tanzania in voor een week bij Mama Alvera om er zelf de handen uit de mouwen te steken en het ingezamelde geld te spenderen aan de aansluiting van de watervoorziening in de slaapzalengebouw. Dat dit zowel bij ons als bij mama Alvera en de kinderen een brede glimlach teweeg bracht, zal jullie wellicht niet verbazen.

Wat ons ook deed glimlachen, was het feit dat het koor Kristu Mfalme, opgericht als parochiekoor door pater Bolle, zijn 25-jarig bestaan vierde tijdens ons verblijf in november. Het jubileum werd uitbundig gevierd en in elke speech werd pater Bolle uitgebreid geëerd. Met veel dankbaarheid, vriendschap en liefde werd er teruggekeken op 25 jaar vol zanggenot en alvast vooruitgekeken naar het volgende lustrum. En dat doen wij ook. Terugkijken op een uitdagend maar fantastisch mooi jaar. Vooruitkijkend naar een jaar waarin we met bakken zon en duurzame energie verder willen bouwen aan de dromen van pater Bolle. En net als het koor in Igunga wensen we ook u voor het nieuwe jaar veel liefde, vriendschap, geluk, voorzienigheid en een goede gezondheid. Onze beste wensen voor 2019!

Warme, dankbare groeten en graag tot later,

Eline Cauwenberghs
Secretaris

Bieke Thys
Penningmeester

Bram Rumbaut
Voorzitter

ps: Meer foto's van het project Solar for Igunga kan je bekijken op www.bollebolle.be/solar

Met de steun van:

